

Mircea Avram

PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA MUNCII ÎN TEATRE

Anul nou a fost întâmpinat, în toate domeniile de activitate, în spiritul unui sporit avânt creator. Oamenii muncii au dovedit și dovedesc prin fapte mereu mai grăitoare — înalta lor conștiință patriotică, socialistă. Nestăvilitul elan creator care dă viață șantierelor, uzinelor, ogoarelor noastre colectivizate, se datorește forței însuflețitoare a îndrumării partidului, a dezbaterilor de la plenara C.C. al P.M.R. din 3—5 decembrie 1959, ca și perspectivelor stimulatoare deschise de Planul de Stat pe 1960. E firesc ca oamenii de artă să fie și ei înflăcărați de aceste perspective și înrîuriți, în preocupările lor, de clocotitoarea ambianță de muncă și de grandioase realizări ce-i înconjoară, de noutatea mereu mai luminos evidentă a omului care, construind socialismul, își lărgeste și-si îmbogățește sieși orizonturile de viață, de gândire, de simțire.

Influența acestui om în continuă transformare se exercită, cu importante rezultate, în conștiința creatoare a artistului, chemat nu numai să-i cunoască și să-i oglindească caracterul și faptele, dar și să-i stimuleze, să-i orienteze creșterea, transformarea. Problemele privind sporirea eficienței și ridicarea calității artistice în creația dramatică și teatrală fac, în ultima vreme, de aceea, obiectul unor mai vii, mai frecvente și multilaterale dezbateri în presa de specialitate, în cadrul secției de dramă a Uniunii Scriitorilor, în cadrul A.T.M., ca și în sinul colectivelor de regizori, scenografi, actori ai teatrelor. De aceea, s-a inițiat în ultima vreme, sprijinirea artistică a unor colective teatrale din regiuni, pe calea unor spectacole realizate de către regizori fruntași ai scenelor din Capitală. Tot de aceea, se pune un accent deosebit în ultima vreme pe calificarea muncii secretariatelor literare, pe disciplină, competență și conștiinciozitate în activitatea consiliilor artistice din teatre, pe activizarea spiritului de răspundere al conducătorilor teatrelor. Toate aceste aspecte de înviore a mișcării teatrale — și a muncii slujitorilor teatrului — își găsesc explicația în cerințele sporite, atât pe planul răspîndirii acestei mișcări, cât și pe planul artistic, pe care în chip obiectiv, le pune în fața oamenilor de teatru, însăși realitatea: climatul cultural superior în care trăiesc și se dezvoltă neîntrerupt masele muncitoare, interesul lor crescînd față de fenomenul artistic teatral, față de felul în care teatrul izbuteste să cuprindă și să oglindească viața lor, să le rezolve problemele de viață.

Din acest unghi de vedere se cuvine a fi privite și Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii, transmise recent instituțiilor artistice de spectacole și privind măsurile ce se cer luate pentru îmbunătățirea muncii lor. Ele au în vedere, deopotrivă, și sporirea rezultatelor artistice în teatre și angrenarea rodnică a teatrelor la efortul general de îndeplinire a Planului de Stat pe 1960.

Firește, măsurile indicate în aceste instrucțiuni nu conțin, în esența lor, elemente noi, necunoscute activității și îndatoririlor ce reveneau pînă acum conducătorilor și celorlalți lucrători din teatre. Ele țintesc însă, îndeosebi, la înlăturarea unor

PJA341/1

lipsuri sau neajunsuri constatate în diferitele sectoare ale acestei activități. Printre aceste lipsuri și neajunsuri, mai dăunătoare au fost : întârzierile frecvente în alcătuirea și definitivarea repertoriilor ; îndeplinirea nu întotdeauna conștiincioasă și la înălțimea chemării, a îndatoririlor ce revin secretariatelor literare și consiliilor artistice (nivelul scăzut și adesea caracterul formal, de serviciu, cu care se duce în unele teatre munca de stimulare și promovare a dramaturgiei originale) ; realizarea deficitară din punct de vedere artistic a unor spectacole etc.

În problema valorificării și îmbogățirii dramaturgiei originale, problemă-cheie pentru viața și dezvoltarea sănătoasă a teatrului nostru, lucrătorii din teatre și conducerea teatrelor s-au deprins, pare-se, până acum, să-și subordoneze inițiativele și munca cu autorii dramatici, criteriilor, concluziilor și, până la urmă, chiar dispozițiilor forului de stat, reducându-și, dacă nu chiar anulându-și astfel, parcă de bună voie, răspunderile și satisfacțiile care, în fond și legitim, trebuie să revină instituției teatrale, chemată să însuflețească, să promoveze creația dramatică originală. De aceea, măsura unei „descendentalizări substanțiale a muncii cu autorii dramatici“ apare din toate punctele de vedere importantă. Din punctul de vedere al realității acestei munci, din punctul de vedere al operativității și al eficacității ei. O asemenea descentralizare este menită de asemenea să ducă, în însăși virtutea consecințelor ei imediate — creșterea răspunderii — la creșterea competenței ideologice și artistice, „la îmbunătățirea serioasă a activității conducerilor artistice și a secretariatelor literare“. Ea va grăbi așteptata operație de „întărire a secretariatelor literare cu cadre capabile, cu autoritate, bine pregătite din punct de vedere ideologic“, întărire la care se referă cu limpezime instrucțiunile. Ea va determina o ordine riguros și realist planificată a muncii consiliilor artistice ; ea va activa conducerile teatrelor în împlinirea îndatoririlor lor privind organizarea, orientarea, controlul activității acestor importanți factori, ca și în neîntârziata completare a golurilor din repertoriile propuse pe stagiunea în curs și în alcătuirea repertoriului pe viitoarea stagiune. Cu simțul de răspundere sporit, conducerile teatrelor vor proceda fără ezitare la revizuirea și, unde e cazul, la îndreptarea calității artistice a spectacolelor aflate încă pe afișe, ori la înlăturarea lor de pe afișe atunci când sînt iremediabil degradate. Se va statornici, astfel, o preocupare permanentă și obligatorie de a analiza și discuta înainte de premieră și după premieră, de-a lungul reprezentațiilor, valorile și neajunsurile spectacolelor, de a înlătura, pe cît e posibil, neajunsurile și de a menține neabătut spectacolele la un cît mai înalt nivel artistic.

Sarcina de a stabili cu precizie, odată cu definitivarea repertoriului viitor, căror anume regizori, scenografi, interpreți, urmează a fi repartizate diferitele piese din repertoriu ; sarcina de a se asigura, în mod special, condiții deosebite de realizare a spectacolelor cu piese originale, de a se încredința aceste piese celor mai bune forțe artistice din teatre ; toate acestea sînt sarcini care decurg din importanța care se acordă măiestriei artistice în aceste instrucțiuni și care se cer, de asemenea, puternic subliniate și avute în seamă. Căci, ele vin să satisfacă nu numai pasiunea creatoare a artiștilor, dar și, mai ales, una din cele mai însemnate cerințe ale momentului artistic actual, în care legăturile dintre teatre și marele public se strîng tot mai mult, mai organic, în care, în unitatea creației teatrale artistice, factorul spectator cunoaște o foarte activă, determinantă, pondere. În acest sens se și cer aplicate măsurile pe care instrucțiunile le solicită conducerilor teatrelor, de a intensifica — cu sprijinul secțiilor de învățămînt și cultură ale comitetelor executive ale sfaturilor populare — activitatea teatrelor în afara sediilor, în întreprinderi, la sate, în școli, în unități militare etc. ; de a înmulți numărul spectacolelor, de a spori cît mai mult interesul creatorilor pentru teatru.

Mai mult cu caracter minimal, de orientare a muncii în teatre, măsurile cuprinse în Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și Culturii vor contribui la grăbirea trecerii pe o treaptă superioară a mișcării noastre teatrale, de care pe bună dreptate sîntem mîndri.